

תורתך שאלתי

אחת, שאלתי
למדהתי נענית ונהנית

עיון בפרשת השבוע דרך שאלות ותשובות

בעלון זה מגוון שאלות ועליהן מקבץ תשובות מתוך הספר
'תורתך שאלתי', מבית אחת שאלתי

גליון פרשת כי תצא תשפ"ג

וְלֹא אָבָה ה' אֱלֹהֶיךָ לְשָׁמַע אֶל בְּלַעַם וַיִּהְפֹּךְ... אֶת הַקְּלָלָה לְבִרְכָה (כג, ו)

מדוע נכתב שקללות בלעם הפכו לברכות?
כתב סופר: היה מקום לשאול העונש של עמון (שלא הסכימו להעניק משלהם לישראל, אך לא הזיקו להם) שווה למואב, ששכרו את בלעם לקלל את ישראל ורצו להזיק להם.

התורה הדגישה "ויהפוך ה' אלוקיך לך את הקללה לברכה", שלא נחשוב שהואיל ו"הרווחנו" ברכות מהמואבים, אין סיבה שלא לקבל מהם גרים. מאחר ששניהם התכוונו לרעה, עונשם שווה.

אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדַרְךָ וַיִּזְנֵב בְּךָ כָּל הַנְּחָשִׁים... וְלֹא יִרָא אֱלֹהִים (כה, יח)

במה חטא עמלק גדול משאר האומות שנלחמו בישראל, שעליו נאמר (שמות יז, טז) "מלחמה לה' בעמלק מדור דור"?
הגרי"ז: משום שעמלק "ולא ירא אלוקים". **במה?**

בניגוד לאומות העולם שנלחמו, עמלק התנפל על בני"י, בלי חשבון ומורא. הוא נדמה כאויב שמחשב ומתכנן את כל מעשיו בחשבון ודעת, מתי עם ישראל יהיו חלשים, ויוכל להתגבר עליהם.

הוא מצא את נקודת התורפה, כשהם "בדרך" "והנחשלים אחריו" חסרי כח, שהענן פולטם (כדברי רש"י). את המילים 'ואתה עייף ויגע' ביאר רש"י: עייף בצמא ויגע בדרך.

עמלק חשש רק מגבורת ישראל, אך לא מהקב"ה, (ולא ירא אלוקים!). לכן, נענש ב'מידה כנגד מידה', הוא לא היה ירא מאלוקים, לכן תהיה מלחמת ה' עמו מדור דור.

כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל אִיבֶיךָ (כא, י)

למה נסמך לעגלה ערופה, שבסוף פרשה קודמת?
חזקוני: "נסמכה כאן לומר, שאין דין פרשה זו של חוצה לארץ כדין פרשיות דלעיל שנוהגות בארץ. 'כי תצא למלחמה', במלחמת הרשות הכתוב מדבר שבמלחמת ארץ ישראל אין לומר ושבית שביו".

ר' חיים פלטיאל: "סמך פרשה זו ליכי תעשה הישר", מפני שלא היו מוציאים למלחמה רק הכשרים, דהא הותרה להם יפת תואר, ולכך באו כשרים שלא היו מתאווים, דלא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע".

כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֵה (כא, יח)

בן סורר ומורה נידון על שם סופו. הגיעה תורה לסוף דעתו שמכלה ממון אביו ומבקש לימודו ואינו מוצא ועומד בפרשת דרכים ומלסטם את הבריות, ולכן אמרה תורה: ימות זכאי ואל ימות חייב.

הקב"ה עשה לישמעאל נס ואמו מצאה את באר המים, על אף שעתיד להמית את בני"י בצמא. על כך אמר הקב"ה: 'באשר הוא שם', עכשיו הוא צדיק ואין דנין את האדם על שם סופו.

מדוע בן סורר נידון לפי סופו ואילו ישמעאל ניצל, (ולא נדון ע"ש סופו) אע"פ שהרג את בני"י?

בן סורר ומורה התחיל בעבירה ויש חשש שילך וידרדר עד שבסופו ילסטם את הבריות, בניגוד לישמעאל שהיה צדיק כשדן אותו הקב"ה.

תרוץ נוסף, דנים אדם על שם סופו בבית דין של מטה, אבל בבית דין של מעלה אין דנים את האדם על שם סופו.

לקבלת הגיליון נא לשלוח את המילה 'מעוניין'

במייל office@shaalti.co.il; בוואטסאפ 052-9453811